

มาตรฐานการจัดการ ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

เทศบาลตำบลหงส์หิน
อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

คำนำ

เทศบาลตำบลหงส์หิน ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการจัดบริการสาธารณะ โดยยึดหลักการว่า “ประชาชนจะต้องได้รับการบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อ ผู้ใช้บริการให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ภาคประชาสังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ”

เพื่อให้ได้มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นได้จัดทำไว้ เทศบาลตำบลหงส์หิน จึงจัดมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามบริบทของ เทศบาลหงส์หิน เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการบริหาร และให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์และความพึงพอใจต่อประชาชน รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะได้รับ บริการสาธารณะในมาตรฐานขั้นต่ำที่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลหงส์หิน

สารบัญ		หน้า
เรื่อง		
บทที่ ๑	บทนำ	๑
บทที่ ๒	การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๕
บทที่ ๓	เทคนิคการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๙
บทที่ ๔	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๑๒
บทที่ ๕	ข้อเสนอแนะในการใช้มาตรการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	๑๗

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

การขยายตัวของชุมชน ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม หากขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จึงจำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังนี้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ “ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖

มาตรา ๕๐ “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเทศบาล ดังต่อไปนี้

(๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ”

๑.๒ ขอบเขตของมาตรฐาน

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับเทศบาลตำบลหงส์หิน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติและการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

๑.๓ วัตถุประสงค์

๑.๓.๑ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของเทศบาลหงส์หิน ที่ได้รับมอบหมายภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕

๑.๓.๒ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากเทศบาลตำบลหงส์หินอย่างมีมาตรฐาน อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นและสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน

๑.๔ คำนิยาม

มลพิษ หมายถึง วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆรวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านี้ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึงรังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

ของเสีย หมายถึง ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใดซึ่งถูกปล่อยทิ้ง หรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้ง กาก ตะกอน หรือ สิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านี้ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ

ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ ทั้งจากการบริโภค การผลิต การขับถ่าย การดำรงชีวิตและอื่นๆ

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

สิ่งปฏิกูล หมายถึง สิ่งสกปรก ของสกปรก ของเน่าเปื่อย อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

๑.๕ มาตรฐานอ้างอิงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐

มาตรา ๗๙ “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการ การพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดการมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน”

มาตรา ๒๕๐ “เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกพื้นที่เฉพาะในกรณีอาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือ กิจกรรมใดนอกพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่”

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕

มาตรา ๔ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

มาตรา ๖๐ “เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามมาตรา ๓๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษตาม มาตรา ๕๙ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด”

มาตรา ๗๓ “ห้ามมิให้ผู้ใดรับจ้างเป็นผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสีย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขอและการขอใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพัก และการเพิกถอนการอนุญาต และการเสียค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างให้บริการเป็นผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ควบคุมด้วยในการรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของผู้รับจ้างให้บริการตามวรรคหนึ่งจะเรียกเก็บค่าบริการเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงมิได้”

มาตรา ๗๔ “ในเขตควบคุมมลพิษใด หรือเขตท้องที่ใด ที่ทางราชการยังมิได้จัดให้มีระบบ บำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวม แต่มีผู้ได้รับอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียอยู่ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ตาม มาตรา ๗๑ และ

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

มาตรา ๗๒ จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียจากแหล่งกำเนิดของตนไปให้ผู้รับจ้างให้บริการทำการบำบัดตามหลักเกณฑ์วิธีการ

มาตรา ๗๕ “ในเขตควบคุมมลพิษใด หรือเขตท้องที่ใด ที่ทางราชการยังมิได้จัดให้มีระบบ บำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม และไม่มีผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียอยู่ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ อาจกำหนดวิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียซึ่งเกิด จากแหล่งกำเนิดมลพิษตาม มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ ได้ตามที่จำเป็นจนกว่าจะได้มีการก่อสร้าง ติดตั้ง และเปิดดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น”

มาตรา ๗๗ “ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวม โดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุน ตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่ดำเนินการและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมที่ส่วนราชการนั้นหรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้มีมากขึ้น”

มาตรา ๘๐ “เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดอากาศน้ำเสีย อุปกรณ์หรือเครื่อง สำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ เป็นของตนเอง มีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลแสดงผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวัน และจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบอุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ดังกล่าวเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นต้องอยู่อย่างน้อย เดือนละหนึ่งครั้ง”

มาตรา ๘๘ “ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใดซึ่งได้จัดให้มีการก่อสร้างและดำเนินการ ระบบ บำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการโดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของ ราชการส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุนซึ่งจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ พิจารณากำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ในแต่ละเขต ควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมดังกล่าวการ กำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

มาตรา ๑๘ “การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควร ราชการท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการแทน ภายใต้ การควบคุม ดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้”

มาตรา ๑๙ “ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็น ธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น”

มาตรา ๒๐ “เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาด และการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่ง ปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ราชการท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่ายเท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย นอกจากในที่ ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

ใดๆปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพ หรือลักษณะตามสภาพ หรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูง ตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ พึงจะเรียกเก็บได้

(๕) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

.....

บทที่ ๒

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๒.๑ นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๙ มีความมุ่งหมายที่จะให้มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอันจะยังผลให้การพัฒนาประเทศเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและเสริมสร้างคุณภาพแห่งชีวิตของประชาชน โดยได้กำหนดแนวทางที่จำเป็นเร่งด่วนในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดทดแทนได้ให้เข้าสู่สภาพสมดุลของการใช้และการเกิดทดแทน และกำหนดแนวทางการแก้ไขจัดภาวะมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สารอันตราย และของเสียอันตราย ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในอนาคต ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ องค์ประกอบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะมีบทบาทเกี่ยวข้องเป็นตัวแปรในการกำหนดนโยบายในช่วง ๒๐ ปี กล่าวคือ

- (๑) ประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในฐานะผู้ทำการ ผู้บริโภค-อุปโภค และผู้อาศัย
- (๒) เทคโนโลยีซึ่งจะนำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ทั้งการผลิต การสื่อสาร การคมนาคม การบริการ การขจัดแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๓) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ ซึ่งจะมีส่วนในการบริหาร และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเฝ้าระวังและการสร้างจิตสำนึกของชุมชน
- (๔) บทบาทขององค์กรเอกชนในการมีส่วนร่วมในหน่วยงานระดับต่างๆ ในงานด้าน สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเฝ้าระวังและการสร้างจิตสำนึกของประชาชน และการระดมกำลังอาสาสมัครงานด้านสิ่งแวดล้อม

๒.๑.๒ เป้าหมาย

- (๑) ลดหรือควบคุมการผลิตขยะมูลฝอยของประชากรในอัตราไม่เกิน ๑.๐ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน
- (๒) ให้มีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของปริมาณ ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น
- (๓) ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างจากการให้บริการเก็บขนในเขตเทศบาลจะหมดไป และสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาลจะมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น
- (๔) ให้ทุกจังหวัดมีแผนหลักและแผนการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องเหมาะสม และมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องเหมาะสมครบถ้วนทุกจังหวัด

๒.๑.๓ นโยบาย นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ประกอบด้วย นโยบาย ๔ ประการ ดังนี้

- (๑) ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่การ เก็บกัก การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัด

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

- (๒) ควบคุมอัตราการผลิตขยะมูลฝอยของประชากร และส่งเสริมการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุน ก่อสร้าง และ/หรือ บริหารและดำเนินระบบจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น

๒.๑.๔ แนวทางการดำเนินการ

(๑) แนวทางด้านการจัดการ

- กำหนดองค์กรที่ดำเนินการในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลโดยใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย
- จัดเตรียมที่ดินในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- จัดระบบการหมุนเวียนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลกลับไปใช้ใหม่
- สนับสนุนให้เอกชนดำเนินการโดยจะต้องมีการติดตามตรวจสอบ ประเมิน สภาพปัญหา และจัดตั้งศูนย์การประสานข้อมูลการนำขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลกลับมาใช้ใหม่

(๒) แนวทางด้านการลงทุน

- ลงทุนก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ
- ส่งเสริมให้เอกชนลงทุนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๒.๒ แนวทางการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามมติคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีได้ มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ รับทราบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอวิธีการปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย โดยให้มีการเก็บ รวบรวมและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลด้วยวิธีการที่ถูกต้อง โดยเฉพาะขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่เกิดขึ้นในเทศบาลทั่วประเทศต้องได้ รับการกำจัดอย่างถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีการเลือกใช้เทคโนโลยีการกำจัดแบบผสมผสานหลายวิธีที่เน้นการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ทั้งในรูปแบบปุ๋ยอินทรีย์ และการแปรรูปเป็นพลังงาน และจะส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาลงทุนและดำเนินการให้มากขึ้นโดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

๒.๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ และใช้สินค้าที่มีส่วนประกอบของวัสดุที่ใช้แล้วหรือวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นหน่วยงานตัวอย่าง และให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการที่นำวัสดุที่ใช้แล้วมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า เพื่อลดต้นทุนให้สามารถแข่งขันกับการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติได้

๒.๒.๒ กำหนดเป็นแนวนโยบายให้ทุกจังหวัดต้องจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในระยะยาว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่ผลิตขยะมูลฝอยมากกว่าวันละ ๑๐๐ ตัน ต้องส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาดำเนินการลงทุน ก่อสร้างและบริหารจัดการระบบแทน โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณเฉพาะ ค่าเดินระบบที่ต้องจ่ายให้กับเอกชนในรูปแบบของงบถดถอยในช่วงระยะเวลา ๓-๕ ปี แรก

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

๒.๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลน้อย ให้ใช้ระบบกำจัดของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียง หรือรวมตัวกันหลายแห่งเพื่อสร้างสถานที่กำจัดไว้ ใช้ร่วมกันโดยรัฐสนับสนุนงบประมาณลงทุนให้บางส่วน

๒.๒.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีระบบคัดแยกและรวบรวมของเสียอันตรายจาก ชุมชนต่างหากจากขยะมูลฝอยทั่วไป เพื่อนำไปกำจัดสถานที่กำจัดของเสียอันตรายของเอกชน ทั้งนี้ให้ รัฐสนับสนุนงบประมาณแก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างสถานที่รวบรวมและสนับสนุน ค่ากำจัดแบบถดถอยในช่วงระยะ ๓-๕ ปี แรก

๒.๒.๕ ให้มีสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อในลักษณะศูนย์รวมที่สามารถใช้ร่วมกับหลาย ท้องถิ่นโดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนและดำเนินการ

๒.๒.๖ ให้มีระบบการอนุญาต (Permitting System) การติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัด ขยะมูลฝอย และรายงานสู่ สาธารณชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๒.๒.๗ ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วน ภูมิภาค รับซื้อไฟฟ้าซึ่งผลิตจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในราคาที่สูงกว่าทั่วไป และหน่วยงานของ รัฐสนับสนุน การทำปุ๋ยอินทรีย์ จากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไปใช้ประโยชน์

ทั้งนี้การจัดสรรงบประมาณให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ต้องนำเงื่อนไขการบริหารงานสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณา

๒.๓ การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (๑) ศึกษาองค์ประกอบ/ปริมาณขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๒) ศึกษาความเหมาะสมในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๓) ดำเนินการก่อสร้างระบบการจัดเก็บตามพื้นที่ในท้องถิ่น
- (๔) ส่งเสริมปัจจัยสนับสนุน เช่น นโยบาย มาตรฐาน การกำกับดูแล การเก็บค่าธรรมเนียม การ บำบัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๒.๔ การศึกษาความเหมาะสมการดำเนินโครงการจัดการขยะมูลฝอย

- (๑) การจัดทำข้อกำหนดการศึกษาความเหมาะสม
- (๒) การศึกษาความเหมาะสม ตามประเด็นปัญหาอย่างน้อยดังนี้
 - วิเคราะห์สภาพปัญหาในปัจจุบันและประเมินสภาพปัญหาในอนาคต
 - กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและทางเลือก
 - ประเมินค่าใช้จ่ายขั้นต้นในการดำเนินโครงการ
 - การเสนอแนะพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นสถานที่ก่อสร้าง
 - วิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินงานต่างๆ
 - กำหนดแผนการดำเนินงาน
 - ข้อกำหนดในการออกแบบเบื้องต้นของระบบ

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

(๓) การประชาสัมพันธ์และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

เพื่อให้ประชาชนได้ทราบวิธีการแก้ปัญหา ความเหมาะสมของเทคโนโลยีที่เลือกข้อดี ข้อเสีย แนวทางการแก้ไขที่อาจเกิดขึ้น และระยะเวลาที่จะดำเนินการแก้ไขตามแนวทางต่างๆ

๒.๕ การสำรวจออกแบบรายละเอียด ระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๑) การจัดทำข้อกำหนดการสำรวจแบบรายละเอียดระบบกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๒) การออกแบบสำรวจ

-สำรวจพื้นที่โครงการ

-สำรวจแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

-แบบรายละเอียดของระบบ

-แผนงานก่อสร้าง

-คู่มือดำเนินการและบำรุงรักษาระบบ

-การศึกษาและการกำหนดอัตราค่าบริการการจัดการขยะมูลฝอยและวิธีการจัดเก็บ

-การเสนอแนะการจัดองค์กรการบริหาร

-การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

-การประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

-การจัดทำเอกสารประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง

(๓) การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๖ การดำเนินโครงการ ตามทางเลือกดังนี้

(๑) ท้องถิ่นดำเนินการเองทุกขั้นตอน

(๒) ประกวดราคาก่อสร้างตามแบบและท้องถิ่นเดินระบบ

(๓) ประกวดราคาตามแบบรวมก่อสร้างและท้องถิ่นเดินระบบ

(๔) ให้เอกชนเข้าร่วมในการดำเนินโครงการ

๒.๗ การคัดเลือกและการควบคุมการทำงานของวิศวกรที่ปรึกษา โดยวิธี

(๑) วิธีตกลง

(๒) วิธีคัดเลือก

๒.๘ การคัดเลือกผู้รับจ้างก่อสร้าง

(๑) ตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของบริษัทผู้รับจ้าง

(๒) ตามความสามารถในการดำเนินโครงการของผู้รับจ้าง

(๓) บุคลากร

(๔) ความพร้อมของบริษัทผู้รับจ้าง

.....

บทที่ ๓

เทคนิคการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มีเทคนิคในการดำเนินการในหลายๆประการซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังนี้

๑. แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

- (๑) มาจากแหล่งชุมชน อาคาร บ้านเรือน
- (๒) มาจากการทำความสะอาดทางเท้า ที่สาธารณะหรือตลาด

๒. ประเภทของขยะมูลฝอย

- (๑) ขยะทั่วไป
- (๒) ขยะอันตราย
- (๓) ขยะติดเชื้อและขยะอันตราย

๓. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผนจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มีขั้นตอนดังนี้

- (๑) ขั้นตอนรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมด
- (๒) การนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ให้ชัดเจน
- (๓) การออกแบบฟอร์มสำหรับการบันทึกข้อมูล
- (๔) การพัฒนาข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา
- (๕) บันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลสารสนเทศ
- (๖) การนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาใช้ในการวางแผนการวางแผนและตัดสินใจ

๔. การลดอัตราการเกิดขยะมูลฝอย สามารถทำได้ดังนี้

- (๑) ลดปริมาณการผลิตของขยะมูลฝอย เช่น ใช้สินค้าชนิดเติม ลดการใช้วัสดุย่อยสลายยาก
- (๒) การลดปริมาณขยะโดยการรีไซเคิล

๕. การคัดแยกขยะมูลฝอย

- (๑) ตามประเภทของขยะมูลฝอย
- (๒) ข้อกำหนดในการคัดแยกขยะมูลฝอย

๖. การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

- (๑) ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย
- (๒) ผู้คัดแยกขยะมูลฝอย
- (๓) จำนวนรถเก็บรวบรวมขยะ
- (๔) การดำเนินการเก็บ
- (๕) เส้นทางในการจัดเก็บ
- (๖) การป้องกันอันตรายสำหรับพนักงานเก็บขน

๗. การเก็บขนขยะมูลฝอย การขนส่งหรือเคลื่อนย้ายขยะ ควรถือปฏิบัติดังนี้

- (๑) ควบคุม ดูแลมิให้มีการบรรทุกขยะเกินพิกัดที่กำหนด
- (๒) ถือปฏิบัติตามระเบียบของการขนส่งขยะ
- (๓) ขยะจะต้องถูกส่งในภาชนะที่ปิดของยานพาหนะ
- (๔) จัดให้มีถังรองรับน้ำ
- (๕) ควบคุมการตกหล่น ปลิวฟุ้งของขยะขณะขนส่ง

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

(๖) ขนส่งขยะรีไซเคิล ขยะย่อยสลายง่าย และขยะอันตรายแยกกัน

๘. สถานที่กำจัดขยะ

(๑) เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่สถานีนถ่ายขยะมูลฝอยและสถานที่นำวัสดุกลับคืน

- ไม่ต้องอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๘

- ควรตั้งอยู่ห่างจากชุมชนหลัก ไม่น้อยกว่า ๒ กิโลเมตร ตามข้อกำหนดกรมควบคุมมลพิษ

(๒) เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ของสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย

- ไม่ต้องอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด
ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๘

- ควรตั้งอยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่ม หรือโรงผลิตน้ำประปาในปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๓๐๐ เมตร

- ควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งน้ำธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมา รวมทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ เมตร

- ควรพื้นที่ต่อเนื่องผืนเดียวและมีขนาดเพียงพอสามารถใช้งานฝังกลบได้ไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

๙. การคัดแยกขยะในสถานที่กำจัดขยะ

การจัดให้มีการคัดแยกขยะในบริเวณสถานที่กำจัดขยะควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมบริเวณพื้นที่คัดแยกขยะไว้เฉพาะแยกต่างหากจากพื้นที่ที่ต้องใช้สำหรับการกำจัดขยะหรือพื้นที่ที่ติดตั้งอุปกรณ์สำหรับกำจัดขยะ

(๒) บริเวณพื้นที่ดำเนินการคัดแยกขยะจะต้องมีลักษณะอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- สามารถรองรับขยะที่จะนำเข้ามาคัดแยกหรือกำจัดได้ไม่น้อยกว่า ๑ เท่าของปริมาณขยะที่สถานที่จัดการขยะนั้นสามารถรองรับได้สูงสุดต่อวัน

- มีระบบป้องกันน้ำฝน และน้ำท่าเพื่อป้องกันน้ำฝนสัมผัสกับขยะ

- มีระบบป้องกันสัตว์คุ้ยเขี่ย และพาหนะนำโรค

- มีแสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศที่ดี

- จัดให้มีมาตรการควบคุมความปลอดภัยในการทำงานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) บริเวณพื้นที่สำหรับเก็บรวบรวมวัสดุที่นำกลับคืนจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- มีขนาดความจุไม่น้อยกว่า ๑ เท่าของปริมาณวัสดุที่คัดแยกได้สูงสุดต่อวัน

- แบ่งเป็นสัดส่วนที่ชัดเจนตามหมวดหมู่หรือประเภทของขยะที่ได้คัดแยกไว้และที่จะนำไปเก็บกัก

- บริเวณที่เก็บกักขยะอันตรายจะต้องแยกต่างหากจากพื้นที่สำหรับเก็บรวบรวมวัสดุที่สามารถใช้ประโยชน์ประเภทอื่นๆ

- มีระบบระบายอากาศและระบบป้องกันอัคคีภัยตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มีระบบป้องกันน้ำฝน กลิ่น แมลง พาหนะนำโรคและเหตุรำคาญอื่นๆตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ที่คัดแยกขยะภายในบริเวณสถานที่จัดการขยะทั้งในด้านความปลอดภัยในการดำเนินงานและการคัดแยกขยะอย่างถูกสุขลักษณะ

๑๐. ระบบการกำจัดขยะมูลฝอย

(๑) การหมักทำปุ๋ย

(๒) การกำจัดโดยฝังกลบ

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

๑๑.การจัดการสิ่งปฏิกูล

(๑) ความสำคัญของการจัดการสิ่งปฏิกูล สรุปคือเพื่อผลกระทบทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน ในการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่างๆที่มาจากสิ่งปฏิกูล ป้องกันปัญหาด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อมต่างๆ

(๒) ปริมาณและองค์ประกอบของสิ่งปฏิกูลขึ้นอยู่กับากินอาหาร การดื่ม สภาพภูมิอากาศและการประกอบอาชีพ

(๓) การบำบัดสิ่งปฏิกูล เพื่อทำลาย ลด หรือควบคุมป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคที่ปนมากับสิ่งปฏิกูล การย่อยสลายสารอินทรีย์ในสิ่งปฏิกูล เพื่อป้องกันการเกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ

๑๒.การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่กำจัดมูลฝอย มีดัชนีที่จำเป็นและควรวิเคราะห์แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม คือ

(๑) กลุ่มสารอินทรีย์ลพเหย

(๒) กลุ่มโลหะ

(๓) กลุ่มสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

(๔) กลุ่มสารอันตรายอื่นๆ

(๕) ดัชนีคุณภาพอื่นๆ เช่น สี พีเอช ความขุ่น การนำไฟฟ้า ความเป็นกรดเป็นด่าง ความกระด้าง คลอไรด์ ซัลไฟด์ ซัลเฟต ซีโอดี ของแข็งทั้งหมด เหล็ก แมงกานีส

.....

บทที่ ๔

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๔.๑ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทางสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้ส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การประสานความร่วมมือ การติดตามตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องหนึ่งใด อันเป็นการแก้ไขปัญหามูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเพื่อให้บรรลุตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดการป้องกันแก้ไข และจัดการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพอันเป็นการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนต่างๆในชุมชนหรือสังคมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องสนับสนุนให้เกิดกระบวนการอย่างสร้างสรรค์โดยมีองค์ประกอบของการดำเนินงานดังนี้

- การกำหนดวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมในเรื่องนั้นๆที่ชัดเจน
- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ
- การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ามามีส่วนร่วม
- การสร้างข้อตกลงร่วมกันในกระบวนการมีส่วนร่วม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักในระดับท้องถิ่นที่ต้องเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังนั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องเข้าใจมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เริ่มร่วมกับชุมชนในการแก้ไขปัญหา

ปัจจุบันการดำเนินการเพื่อจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ที่เกิดขึ้นในชุมชนมักประสบปัญหาการคัดค้านจากประชาชนในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากการไม่สามารถสื่อสารให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจกัน และกัน ในการวางแผนและตัดสินใจในโครงการ ดังนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมจะช่วยลดข้อขัดแย้งในโครงการพัฒนาต่างๆได้เป็นอย่างดี ซึ่งความสำคัญของการมีส่วนร่วมในมิติต่างๆมีดังนี้

๔.๑.๑ ช่วยเพิ่มคุณค่าในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน

การตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน หากเป็นการตัดสินใจฝ่ายเดียว โดยเฉพาะการตัดสินใจแก้ไขปัญหของผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง อาจไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงช่วยในการเพิ่มคุณค่าในการตัดสินใจร่วมกัน

๔.๑.๒ ช่วยลดค่าใช้จ่ายและเวลาของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหา

โดยปกติการทำกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา จะมีค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการดำเนินการแต่ในทางปฏิบัติแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถช่วยลดความล่าช้าที่เกิดจากความขัดแย้งได้มากในกรณีที่ไม่มีกรแก้ไขด้วยการมีส่วนร่วมปัญหาอาจลุกลามขยายความรุนแรงเพิ่มขึ้นได้

๔.๑.๓ ช่วยสร้างฉันทามติร่วมกันของสมาชิกในชุมชนต่อการแก้ไขปัญหา

การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะสมาชิกในชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง การสร้างข้อตกลงด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจึงเป็นการยอมรับของทุกฝ่าย

๔.๑.๔ ช่วยเพิ่มความง่ายต่อการปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขปัญหา

การแสวงหาทางออกทางเลือกในการแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติเพราะมีการระดมความคิดเห็นต่อแนวทางปฏิบัติขั้นตอนวิธีการหน่วยงานรับผิดชอบการติดตามประเมินผล ดังนั้นจึงเป็นผลดีต่อการนำไปปฏิบัติตามแนวทางที่ชัดเจน และทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกัน

๔.๑.๕ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างกันของคู่กรณีพิพาท

หากมีความขัดแย้งของสมาชิกในชุมชนต่อปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนย่อมเป็นความเสี่ยงต่อการเผชิญหน้าระหว่างคู่กรณีพิพาทระหว่างกันได้ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมจึงเป็นการให้ทั้งสองฝ่ายรวมทั้งฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาช่วยลดการเผชิญหน้าของคู่กรณีได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๖ ดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของผู้นำชุมชน และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การตัดสินใจของผู้นำชุมชน มักเป็นการประนีประนอมมากกว่าการใช้แนวทาง แบบฝ่ายหนึ่งชนะอีกฝ่ายหนึ่งแพ้ (Win-Lose Approach) ซึ่งจะทำให้ผู้นำชุมชนมีแรงกดดันจากสมาชิกในชุมชนมากอย่างไรก็ตามการประนีประนอมกันมักไม่นำมาซึ่งการหาข้อตกลงร่วมกันได้อันทำให้การแก้ไขปัญหาไม่เกิดเป็นรูปธรรม

การมีส่วนร่วม จึงเป็นการแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้นำชุมชนฝ่ายเดียวเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อสรุปที่เกิดจากทุกฝ่าย ผู้นำชุมชนเพียงแต่อำนวยความสะดวกในการเตรียมการให้เกิดการมีส่วนร่วม และนำผลและข้อตกลงไปปฏิบัติ

๔.๑.๗ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของสมาชิกในชุมชนในการแก้ไขปัญหา

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการระดมความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา ผลกระทบโอกาสในการแก้ไขปัญหา และความต้องการในการแก้ปัญหาน้ำเสีย ดังนั้นผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการด้วยความสมัครใจจะเกิดการพัฒนาความคิดเห็นและทักษะในกระบวนการให้ได้มาซึ่งทางออกของการแก้ไขปัญหาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและช่วยสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นกับชุมชน

๔.๒ การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

แนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก ความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอย ต้องเริ่มต้นที่การจัดการกับประชาชนเป็นอันดับแรกก่อน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการมีแนวทางดังนี้

๔.๒.๑ การให้ความรู้ความเข้าใจ

การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลแก่ประชาชนทุกระดับรวมทั้งผู้นำท้องถิ่น โดยควรให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องของความสำคัญที่จะต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นการเข้าถึงความรู้ดังกล่าวนี้ควรผ่านกระบวนการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

กับหน่วยงานหรือท้องถิ่นอื่นๆอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำเป็นโครงการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยได้โดยให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมโครงการจากนั้นนำคณะไปศึกษาดูงานในท้องถิ่นที่มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีและถูกสุขาภิบาล

๔.๒.๒ การจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม

ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครสิ่งแวดล้อมขึ้นในท้องถิ่น โดยค้นหาศักยภาพของผู้นำชุมชนหรืออาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งการคัดแยกและลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด การทำโครงการปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยอินทรีย์เพื่อชี้ให้เห็นว่าสามารถนำมูลฝอยอินทรีย์มาใช้ประโยชน์ได้เพื่อให้เป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังประชาชนทั่วไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๔.๒.๓ การประชาสัมพันธ์

เริ่มต้นในการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ชุมชน รณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อจำหน่าย ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดหาร้านรับซื้อของเก่ามาบริการในการรับซื้อขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

๔.๒.๔ การจัดกิจกรรมส่งเสริม

ริเริ่มทำโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นชุมชนอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับกลุ่มเยาวชนในการเข้าร่วมโครงการ เช่น จัดทำโครงการประกวดการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่เป็นต้น เพื่อให้เกิดแรงจูงใจให้เยาวชนสนใจในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ควรประสานความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรม

๔.๓ การรณรงค์การลดและคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน

ความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอยก็คือ การที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นน้อยที่สุด ซึ่งจะไม่เป็นภาระต่อท้องถิ่นในการกำจัดต่อไป หากท้องถิ่นใดมีปริมาณขยะมูลฝอยในปริมาณมากอีกทั้งยังมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นแสดงว่ามีกิจกรรมทำให้เกิดขยะมูลฝอยมากเช่นกัน ขณะเดียวกันการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์หรือการรณรงค์ให้ประชาชนมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนหรือจากแหล่งกำเนิดก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อเวลา ไม่มีขยะมูลฝอยตกค้างเกิดขึ้น

การรณรงค์การลดและคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของครัวเรือนเป็นหลัก หากสมาชิกในครัวเรือน หรือหัวหน้าครัวเรือนไม่เห็นความสำคัญก็เป็นไปได้อย่างยากที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม หากครัวเรือนมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ถูกต้องแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ก็ควรวางแผนการจัดเก็บขยะมูลฝอยตามประเภทของขยะมูลฝอยที่ได้มีการคัดแยกไว้แล้วด้วย เช่นกัน

แนวทางปฏิบัติในการรณรงค์การลดและคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน ทำได้ดังนี้

๔.๓.๑ ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือน

ควรเลือกทำเฉพาะชุมชนย่อยที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความศักยภาพในการร่วมโครงการได้เพื่อให้เป็นชุมชนนำร่อง โดยมีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายประมาณ ๔๐-๖๐ ครัวเรือน

๔.๓.๒ ส่งเสริมให้ครัวเรือนใช้ถุงบรรจุขยะมูลฝอยแบบแยกสี

โดยให้ถุงสีเขียวเป็นขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้และถุงสีดำเป็นขยะมูลฝอยทั่วไป ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรแจกถุงบรรจุให้กับครัวเรือนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสร้างแรงจูงใจที่ดีอีกทั้งเป็นการประเมินพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยควบคู่ไปด้วย

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

๔.๓.๓ จัดเก็บบรรจุขยะมูลฝอย

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวันและเวลาในการเก็บขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพื่อจำหน่ายและเป็นรายได้ให้กับครัวเรือนในพื้นที่เป้าหมาย อนึ่งในการกำหนดวัน เก็บขยะมูลฝอย ประเภทรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยที่เป็นขยะอันตรายนั้น ไม่ควรเก็บถี่จนเกินไปเนื่องจากอาจมีปริมาณขยะมูลฝอยน้อย ดังนั้นเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นแต่ละแห่ง อย่างน้อยควรจัดเก็บเดือนละ ๑-๒ ครั้งก็เพียงพอ และไม่เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการดำเนินงาน

๔.๓.๔ การลดปริมาณขยะมูลฝอยจากครัวเรือน

สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบของการส่งเสริมให้ครัวเรือนจัดทำกล่องคอนกรีต (ครัวเรือนที่มีพื้นที่ว่างเพียงพอ) หรืออาจใช้เป็นถังหมักขยะมูลฝอย ขนาดบรรจุ ๒๐ ลิตรแทนก็ได้โดยให้นำมูลฝอยอินทรีย์ประเภทเศษผัก ผลไม้เศษอาหารมาหมักรวมกันในภาชนะนี้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจแก่ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการสำหรับขยะมูลฝอย ขนาด ๒๐ ลิตรแทนก็ได้โดยให้นำมูลฝอยอินทรีย์ประเภทเศษผัก ผลไม้เศษอาหารมาหมักรวมกันในภาชนะนี้ เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเป็นปุ๋ย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจส่งเสริมและสนับสนุนโดยการแจกสารเร่งการย่อยสลาย (EM) เพื่อให้เกิดแรงจูงใจแก่ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการสำหรับขยะมูลฝอยที่หมักแล้วก็จะกลายเป็นปุ๋ยสำหรับการการบำรุงต้นไม้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมารับซื้อเพื่อจำหน่ายต่อไปก็ได้แนวคิดนี้ หากได้ดำเนินการอย่างจริงจังและมีผู้รับผิดชอบโดยตรงแล้วจะช่วยให้ครัวเรือนเห็นความสำคัญของการลดปริมาณขยะมูลฝอย และยังช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจอีกประการหนึ่ง

๔.๔ การมีส่วนร่วมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

เกือบทุกท้องถิ่นมักไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเนื่องจากกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่อย่างไรก็ตามการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากในอนาคตภาครัฐไม่สามารถจะสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมดแต่ต้องอาศัยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการโดยมีส่วนร่วมราชการคอยสนับสนุนเทคนิคทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

แนวทางในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม จึงต้องดำเนินการด้วยความละเอียดอ่อนเพื่อให้ประชาชนมีความเต็มใจที่จะจ่ายซึ่งมีแนวทางหลักๆดังนี้

๔.๔.๑ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการเต็มใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมรวมทั้งวิธีการจ่ายค่าธรรมเนียมควรเป็นอย่างไร โดยให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน

๔.๔.๒ การประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

๔.๔.๓ การกำหนดอัตราการจัดเก็บ ควรค่อยๆเพิ่มอัตราจนถึงอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาที่วางไว้และไม่กระทบต่อการประกอบอาชีพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน

๔.๔.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการใช้เงินที่ได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้ชัดเจนและโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

อนึ่ง การมีส่วนร่วมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในหลายพื้นที่อาจใช้เป็นแนวทางการเชิญให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมทั้งสถานประกอบการย่านพาณิชย์กรรม ย่านบริการต่างๆที่ตั้งอยู่ภายในท้องถิ่น เข้ามาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมโดยอาจตั้งเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมโดยสถานประกอบการใดที่ทำให้เกิดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในปริมาณมากอาจต้องเสียค่าธรรมเนียมมากตามไปด้วย

สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ เมื่อมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแล้ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวางระบบการให้บริการแก่ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้เกิดประสิทธิภาพด้วย เช่น

๔.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดเลือกพื้นที่ก่อสร้างบ่อฝังกลบ

มีหลายพื้นที่เมื่อจะมีการก่อสร้างบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยขึ้น มักมีการคัดค้านหรือต่อต้านโครงการ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการศึกษาและการคัดเลือกพื้นที่ไม่มีความชัดเจนเพียงพอ อีกทั้งประชาชนโดยรอบพื้นที่ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจคัดเลือกพื้นที่

ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกพื้นที่ก่อสร้างบ่อฝังกลบได้ตั้งแต่ขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมของโครงการในขั้นตอนนี้ควรมีการพิจารณาคัดเลือกทางเลือกที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า ๒ พื้นที่แล้วทำการวิเคราะห์ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสังคมในแต่ละพื้นที่โดยจะเลือกเอาพื้นที่ที่มีผลกระทบน้อยที่สุดเป็นพื้นที่สำหรับการก่อสร้างโครงการประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือผู้ให้ข้อมูลที่เป็นจริงในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ นอกจากนี้หากมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Public Hearing) ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นความห่วงใยต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชนของตน เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

หากต้องมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะต่อการคัดเลือกสถานที่ก่อสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ดังต่อไปนี้

- ๔.๕.๑ การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะผ่านทางสื่อต่างๆ
- ๔.๕.๒ การแสดงความจำนงในการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการประชุมที่จะจัดให้มีขึ้น
- ๔.๕.๓ การเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในประเด็นหารือ
- ๔.๕.๔ การทำความเข้าใจ ปรัชญาหรือความห่วงใยต่างๆของชุมชนที่มีต่อโครงการและการเจรจาต่อรองในแนวทางการแก้ไขปัญหา
- ๔.๕.๕ การติดตามผลการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ความร่วมมือในการดำเนินการ

.....

มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เทศบาลตำบลหงส์หิน

บทที่ ๕

ข้อเสนอแนะในการใช้มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

เนื่องจากมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนเป็นแนวทางและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามหลักสุขภาพ โดยเน้นตั้งแต่ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา การเก็บขน รวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตลอดจนการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการจัดเก็บค่าธรรมเนียม อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรยึดหลักปฏิบัติดังนี้

๑. การประยุกต์ความรู้ทางด้านเทคนิค/วิชาการและรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆเป็นสำคัญ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความพร้อมและขีดความสามารถในการจัดการที่แตกต่าง ดังนั้น จึงควรพิจารณาถึงความต้องการของผู้บริหารท้องถิ่น ศักยภาพของบุคลากร ความรุนแรงของปัญหา การให้ความร่วมมือของประชาชน ตลอดจนการจัดหางบประมาณมาลงทุน

๒. รายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรฐานเล่มนี้มีเนื้อหาสาระบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดทางด้านเทคนิคเฉพาะด้าน เช่น เทคนิคในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หรือการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอาจไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญพอ สามารถขอรับการสนับสนุนทางวิชาการได้จากหน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำแนะนำต่อการดำเนินงานได้เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสม.) หรือกรมควบคุมมลพิษ

.....